

Europees project voor verdere ontwikkeling 'actieve daken'

Het dak is allang niet meer enkel het bouwdeel dat zorgt voor de waterdichte afdichting van een gebouw. Het dakgebruik neemt toe en daarmee het aantal dakproducten. Op vrijdag 27 juni 2008 organiseerde branchevereniging Het Hellende Dak (HHD) in het NEMO te Amsterdam de Actieve Daken Conferentie. Het betekende tevens de officiële afsluiting van het Europese project Eur-Active Roofer.

Chris Geurts

Eur-Active Roofer is een pan-Europees project waar verschillende onderzoeksinstellingen, technische universiteiten en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven bij betrokken zijn (zie ook het artikel 'Verbetering dakkwaliteit op Europees niveau' in Roofs 3-2008). Het project heeft tot doel hulpmiddelen te ont-

wikkelen voor Europese dakdekkers om op deze manier de dakkwaliteit te verbeteren en de faalkosten te drukken. Tevens voorziet het project in de ontwikkeling van nieuwe normen om de prestatie van nieuwe dakproducten te beoordelen. De Europese dakdekker zal hiermee in staat worden gesteld uit te groeien tot leverancier van totale (actieve) daksystemen.

Het project werd gecoördineerd door TNO. Namens Nederland participeerden ook branchevereniging Het Hellende Dak (HHD), de TU Eindhoven en Solarvolta in het project. Op 27 juni 2008 organiseerde HHD in het NEMO te Amsterdam een conferentie om het project af te sluiten en de resultaten bekend te maken. De verschillende deelnemers gaan nu met de resultaten verder aan de slag, wat ook voor de Nederlandse dakdekker belangrijke gevolgen kan hebben, omdat het activiteitsgebied van de dakdekker aanmerkelijk kan worden uitgebreid.

Meervoudig dakgebruik

Chris Geurts van TNO Bouw en Ondergrond is een van de opstellers van het Eur-Active Roofer project. Hij zette tijdens de Actieve Daken Conferentie de opzet, doelstellingen en de resultaten van het project uiteen.

Aanleiding om het project op te starten was de wens van de dakenmarkt om in te spelen op verschillende maatschappelijke ontwikkelingen. Door o.a. de verandering van het klimaat, de hoge grondstofprijzen en de naderende olietekorten wordt het dak op steeds meer uiteenlopende manieren benut. Doordat veel nieuwe dakproducten kwalitatief nog niet volgroeid zijn, of doordat essentiële kennis ontbreekt, kan dit leiden tot schadegevallen. De faalkosten in de EU als gevolg hiervan bedragen in totaal ongeveer 2 miljard euro per jaar (exclusief secundaire schade). Het merendeel van deze schadegevallen zou volgens

Geurts zijn voorkomen indien er adequate (voor-)normen en richtlijnen voor ontwerp en installatie van actieve daken bestonden.

Het project heeft dan ook tot doel de kennis te ontwikkelen op het gebied van o.a. zonne-energie, windbelasting, waterdichtheid, bouw fysica, veiligheid etc. - en, daaruit voortvloeiend, hulpmiddelen te ontwikkelen om deze functies verantwoord op het dak toe te passen. Er werden hiertoe dan ook tevens trainingsprogramma's ontwikkeld, alsmede (voor)normen en praktijkrichtlijnen.

Database

Om de opgedane kennis zo breed mogelijk toegankelijk te maken werd een database aangelegd. Deze database verzamelt alle mogelijk uitvoeringen op Europees niveau. Voor de toepassing moet een vertaling naar regio's of landen gemaakt worden.

“Per Europese regio verschilt immers de behoefte. In bijvoorbeeld Griekenland zijn de weersomstandigheden totaal anders dan in Nederland en men heeft er ook te maken met aardbevingen. In andere regio's heeft men weer te maken met grotere hoeveelheden sneeuw en ijs. Dit maakt dat er andere technische eisen worden gesteld aan de daken en daarmee ook andere typen producten worden ontwikkeld. Technische kennis die vereist is in de specifieke regionale situatie kan echter ook van nut zijn voor andere toepassingen.” De database zal in Nederland via de branchevereniging Het Hellende Dak worden gevuld, en worden gebruikt voor onder meer opleidingen bij BGA.

“Een van de gewenste ontwikkelingen vanuit het project is dat in de toekomst meer en meer gewerkt gaat worden op basis van ‘collaborative design and engineering,’” vertelde Geurts.

“Momenteel is er nog een kennis-kloof tussen de ontwerper en de uitvoerder. Ontwerp en uitvoerende partijen komen elkaar in het bouwproces niet of weinig tegen. De database heeft tot doel de aanwezige kennis te borgen en breed toe-

gankelijk te maken. De volgende stap is deze kennis te gebruiken. Hiertoe wordt een groot aantal workshops georganiseerd met ontwerpers en dakspecialisten, die er op zijn gericht de database toe te passen, zowel op managementniveau als op het niveau van de uitvoerder.”

Richtlijnen

Aan de hand van de projectresultaten kan gekomen worden tot het formuleren van de functionele eisen van de diverse toepassingen. Op basis hiervan kunnen vervolgens richtlijnen en (voor)normen worden opgesteld. Dit heeft inmiddels geleid tot een Europese praktijkrichtlijn voor actieve daken, die is opgesteld in Engels, Duits en het Frans en die op korte termijn in Nederland kan worden geïmplementeerd. Tevens is een raamwerk voor een opleidingsprogramma ontwikkeld en een serie onderzoeksrapportages geschreven over verschillende onderwerpen, die bij ontwerp en uitvoering van actieve daken een rol spelen. Ook zijn er op de diverse deelgebieden werkgroepen actief om ontwikkelingen te stimuleren en te coördineren. In de nabije toekomst zullen deze producten in verschillende landen worden gebruikt om nationale regels en richtlijnen op te stellen. Hiermee zullen ontwikkelingen om het werken aan en met actieve daken verder mogelijk worden gemaakt.

Tijdens het congres sprak ook Jos Lichtenberg, hoogleraar aan de TU Eindhoven. Hij ging nader in op het bouwconcept Slimbouwen, die een flexibelere en efficiëntere manier van bouwen betekent. Wim Breedveld van het Instituut voor Dakveiligheid (IVDV) benadrukte dat met het toenemen van het aantal functies van het dak de frequentie van betreden ook toe zal nemen. Men zal dan ook, ook op het hellende dak, de veiligheid in acht moeten nemen. René Blickman, een van de projectdeelnemers van Eur-Active Roofer bracht namens SolarAccess, aanbieder van zonnestroomsystemen, de markt voor zonne-energiesystemen in kaart en sprak een positieve marktverwachting voor deze systemen voor de middellange termijn uit. Tenslotte ging Ton Berlee van ComfortDak Zeist in op prestatiegericht onderhoud, n.a.v. de publicatie ‘Prestatiegericht onderhoud’ van Stichting Bouwresearch (SBR).

Met het project Eur-Active Roofer is dus de basis gelegd voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de zogeheten ‘actieve’ daken. De dakdekker zal zich hiermee naar verwachting verder ontwikkelen als ‘dakspecialist’ en dus meerdere disciplines moeten beheersen om de centrale rol op het dak te kunnen blijven vervullen. ■